

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenoz-nicza 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Mulțumite publice și Loc de
schimb costă fiecare ziar 20 m.
Manuscrisurile nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Realismul luptelor noastre politice.

I.

politică popoarelor ca și în viața lor
continuă luptă două curente, două
direcția idealistă și cea materialistă.
acesteia din urmă se recrutează
dintre individualitățile mărunte
dintre ființele șterse ale oportu-
niștilor, porniți spre veșnică târguială cu îm-
păvâțările, cărora n-au de unde opune o
voință energică, ci numai o înco-
șare și de capete plecate, în nă-
dejde că prin această atitudine vor putea
obține anume foloase, fie cât de *minime*.
Și în opoziție cu ei se
găsesc politicienii și luptătorii idealști, cari
văd că toate foloasele mărunte și trecă-
toare micile bucurii ale unor succese
sclipă se nimicesc în fața dorinței de a
obține o idee măreață. Aceștia nu vor nici
nici să audă de vre-o târguială cu
impăvâțările, ci stăruiesc să se ridice deas-
upra prin luptă și bărbăție. Ei înțeleg, că
impăvâțările au rol hotărâtor la
sortii unui popor, ci mai ales for-
tă dorințele vii ale sufletelor oțelite și
de luptă. De aceea fixează ei ținte mari
și îndepărtate pentru luptele politice ale ne-
amului din care fac parte, fiindcă știu, că
poporul trebuie să fie îndreptat
spre un ideal, ale cărui raze să
lumineze în suflete speranța unui viitor mai

Acest ideal, această speranță e forța, care
înalță un popor și îi îndreaptă pașii spre
căile progresului, făcându-l să-și prețuiască,
mai presus de orice, moștenirea părintească
și avutul național, alimentându-i fără înce-
tare conștiința și mândria națională, acești
factori atât de hotărâtori în luptele ori că-
rui popor. *)

Poporul nostru a înclinat totdeauna spre
direcția idealistă a luptelor politice, oricât
de neprielnice au fost împrejurările traiului
său și oricât de neînsemnate, la *aparență*,
rezultatele acestei direcții.

Cu încredere neșovăitoare și cu entu-
ziasm sfânt au urmat masele poporului
totdeauna glasul de chemare al conducăto-
rilor noștri idealști. La 1848, când politi-
cianii unguri se osteneau să convingă țără-
nimea română, că numai din grația lor au
scăpat de jugul iobăgiei și promiteau tu-
turora pământuri și alte favoruri materiale
și politice, nu s'a găsit un singur sat ro-
mânesc, care să-i urmeze și să se însufe-
țească pentru dânșii. Dinpotrivă s'au găsit
zeci și sute de mii ascultători și implini-
tori ai cuvântului frătesc, ce răsuna de pe
buzele tribunilor, cari nu puteau să răsplă-
tească alipirea și credința poporului eu alt-
ceva decât cu inima lor românească...

În frumoasele noastre programe politice
vedem, că s'au menținut secolii de-arândul

*) Vestitul Heinrich von Treitschke scrie în cartea
sa »Politik« (vol. I, pg. 29). »Ohne Überschätzung
kommt ein Volk gar nicht zum Bewusstsein. Die
Deutschen sind immer in Gefahr ihr Volkstum zu
verlieren, weil sie von diesem massiven Stolz zu
wenig haben.«

aceleași puncte, pentru realizarea cărora
luptăm și trebuie să luptăm fără preget,
până la ziua biruinții celei mari și definitive...
Dacă e adevărat, ce a spus filozoful fran-
cez A. Comte, că societatea omenească e
cârmuită mai mult de cei morți, decât de
cei vii, atunci înțelegem și mai bine, că
lupta noastră politică nu o purtăm numai
pentru a satisface anume ambiții ori pre-
tențiuni ale prezentului. Ci o purtăm și
fiindcă ne-o impune glasul trecutului: amin-
țirea atâtor generații, cari au luptat cu cre-
dință sfântă în Dumnezeu, care răsplătește,
și într'un ideal, care înalță. Și o purtăm
fiindcă ne-o dictează simțul de răspundere,
ce avem în fața seriei nesfârșite de gene-
rații, ce ne vor urma și ne vor judeca,
preamărindu ne sau osândindu ne, după
vrednicia faptelor noastre.

Lupta între direcția idealistă și cea ma-
terialistă a politicii noastre naționale a devenit,
în anii din urmă, mai zgomotoasă și
mai întezită, decum era altădată.

Pe vătafii și reprezentanții direcției ma-
terialiste lumea îi cunoaște bine. Pe acești
mercenari, fie că ei se numesc Babeș, Bar-
dia, ori Mangra, ori Șeghescu, pe toți îi
vedem plutind pe valurile tulburi stygiene
cătră alte țărîmuri, de unde pentru dânșii
nu mai există întoarcere... în arena frumoasă
și întinsă a luptelor noastre politice.

Decând a pornit târgovețul avocat din
Bulapesta acțiunea sa de împăcare cu gu-
vernul, inundând lumea cu articole, broșuri
și programe de moderațiune politică pentru

Luni seara.

Un monument.

Albumul Bunea, editat de clericii din seminarul
de învățămînt. Blaj 1910. 224 pp. în 8° mare.
Tipogr. semin. —

Plîngînd ast neam fără no-
roc, cosciugul tău îl încunună
cu florile recunoștinței numai,
căci e sărac...

(Gaz. Trans. nr. 253).

mi a căzut mai întâi în mână Albumul
am rămas încântat de minunata lui exe-
cutivă, cum nu s'a mai pomenit în tipogr.
din Blaj.

marei defunct au adunat într'un mă-
runț, toate datele privitoare la viața și acți-
unile lui, tot ce s'a scris cu prilejul acestui
neam care a lăsat în urmă-i o jale așa de

împlinit jumătate de an dela moartea lui,
ca care învălăia movila proaspătă s'a topit
în lăcră și iarbă au răsărit pe mormântul cel
înălțat de o cruce de lemn.

zis elevii decedatului: să adunăm la un
loc ce s'a scris despre el cu prilejul morții,
ca să le înălțăm toate fotografiile, privitoare
la viața și activitatea atît de im-
portantă, și din profilul acestei cărți să ridi-
căm monument vrednic de ocrotirea unui
neam!

paginile acestui volum, icoana celui
de care se înălțează într'o lumină mîngîi-

toare, ca aceea a unul grandios astînjit. Chiar
tînguțoarele articole de ziar nu ne mai zgudue,
ca la întâia cîntare, ci ne înduioșază, ca o lectură
tristă, ce îți dă, în aceeași vreme, un îndemn spre
muncă și idealism. Ca și când s'ar desprinde
din șirul slovelor îndureate un strigăt de bi-
ruință: Iată cum șle și se prețuiască acest popor
năcăjit, pe maril lui il!

În celea cinci capitole mai mari (Moartea, Ja-
lea neamului, Funerariile, Postum, Epilog) ni-se
împropetează tot ce s'a scris mai de seamă în
presa noastră cu acest prilej. Alegerea e făcută
așa, încât articolele se pot citi, fără a te jigni
repetările, cari s'ar părea inevitabile. Publicul
cunoaște multe dintre ele și așa nu e trebuință
să insistăm asupra lor.

Vom remarca ici-colo câte ceva, mai nou.

Din vrafal de cununii, ce au acoperit sicriul,
remarcăm pe aceea trimisă de un necunoscut, cu
următoarea inscripție pe funda albastră: Dormi
în pace apostol al neamului!

De un deosebit interes e capitolul testamentul,
care conține, în afară de testamentul adevărat și
două fragmente din testamentul politic al dece-
datului, din vorbirea rostită la groapa lui Dr.
Aurel Mureșanu și din aceea dela Alba-Iulia.

Ilustrațiile volumului sînt mai prețioase, într-
cît multe din ele sînt inedite.

Ele ne înălțează casa natală a decedatului,
satul natal, diferite vederi din Blaj (cea mai fru-
moasă e: Câmpul libertății) apoi facsimile după
scrisul lui și diferite fotografii, dela vârsta cea
mai fragedă până în anul din urmă. Una dintre
cele mai interesante e fotografia din 1878, când

Bunea era student în cl. IV gimn. în Brașov. E
fotografiat împreună cu alți patru colegi, între
cari amintim pe d. A. Barseanu profesorul din
Brașov. În chipul acestui din urmă, precum și
în acela al lui Bunea, poți recunoaște, chiar la
vârsta aceea de întăie tinerețe trăsăturile de mai
tîrziu.

În frun'ea volumului e coperta artistică lu-
crată în colorii a pictorului Flaviu C. Domșa,
înălțînd o cruce ruptă în două. O furtună se
deslănțuie, încovoind arborii, întunecînd cerul
— și crucea stă răsturnată în iarbă, doborîtă de
urgă vijeliei. Alt tablou este acela al pictorului
A. Zeiler, reconstruind, după fantezie, scena când
sicriul e așezat la marginea gropii, împrejmuit de
preoți în odăjdii, și de lumea imensă a convolu-
lui, cu flămuri cerșite.

Fotografia din urmă a decedatului, din fruntea
volumului, e executată în patru culori.

Astfel prezentîndu se albumul Bunea, e un vo-
lum ce face onoare editorilor și un monument
ridicat întru pomenirea unei figuri distinse, care
nu mai este.

Eu mă gândesc însă la alt monument, la acela
de bronz, care se va ridica deasupra osămin-
telor.

Volumul se vinde pentru ridicarea unui mo-
nument, și dacă se va desface în întregime, se
realizează un capital foarte însemnat.

După numărul abonațiilor înscrisi până acum,
sînt cele mai frumoase prospecte de reușită.

Și să nu mi spună nimeni, că n'are senz să
ridicăm monumente de bronz, când sîntem un
neam de oameni săraci!

Români, este adevărat, că s'a produs oarecare confuziune și desorientare în șirele frunțășilor și conducătorilor noștri.

În asemenea împrejurări atât la 1908, cu ocazia apariției broșurii lui Argus, cât mai ales acum, după vorbirea lui Tisza, care și-a mărturisit atât de plastic nobila intenție de a ne desființa, ca să putem fi deplin feriți, se simțea necesitatea unui cuvânt lămuritor, care să fie ca o busolă sigură pentru opinia publică românească.

Acest cuvânt s'a rostit și acum, ca și atunci, din partea celui mai tipic reprezentant al idealismului nostru politic, din partea dlui Maniu, ale cărui convingeri politice au fost și vor fi, sântem siguri, totdeauna în deplin acord cu ceea ce simț și mărturisesc toți Români naționaliști. Cuvântul dlui Maniu, care între orice împrejurări va rămânea »semper idem« același înflăcărat și întrepid apărător al programului nostru național, al »depozitului nostru sacru« — poate fi deci socotit ca o expresie fidelă a convingerilor noastre naționale politice, obștești.

În acest sens credem, că nu va fi de prisos a comenta și analiza, în câteva linii, importante declarații politice ale dlui Maniu.

Interview cu d. Dr. T. Mihali. Președintele clubului parlamentar al deputaților naționali, d. Dr. Teodor Mihali, a făcut unui corespondent dela »N. Wiener Tageblatt« următoarele declarații despre audiența mitropolitului Meșianu :

Nu cred ca mitropolitul Meșianu să fi vorbit cu d. Khuen și Zichy despre alte chestiuni decât despre cele bisericesti și școlare. Știrea că a remis ambilor miniștri un memoriu este greșită. Nouă ne este egal de unde vine pacea. Faptul straniu că d. Khuen înainte de alegeri a negociat asupra aceluiaș subiect cu noi, ca partid politic, însă după alegeri ne a dat la o parte, este de natură a ne da speranța de împăciuire. Meșianu nu a exprimat dlui Khuen decât opiniunea sa privată. Părerea lui nu este deloc împărtășită, nici de noi, nici de ceilalți șefi bi-

sericești, nici de partidul nostru. pe care îl socotim ca o reprezentațiune a națiunii, singura competentă. Noi dorim cu sinceritate pacea, însă speranța că ea va fi realizată nu este decât foarte mică, afară numai dacă lucrurile nu se vor fi desfășurând între culise, ceea ce face să fie o necesitate urgentă de a se readuce ordinea.

Organizația națională a Aromânilor. »Aromânul«, organul de luptă și apărare a intereselor poporului macedo-român, are următoarele declarații caracteristice despre congresul dela Salonik și hotărârile lui (publicate și de ziarul nostru):

»În aceste măndre zile poporul aromân și a văzut încoronate sforțările lui spre viață, sforțări ținute în lanțuri de către nefașii lui conducători, timp de aproape jumătate de secol!

Prin hotărârea lui demnă și bărbitească, printr'o voință de fier, poporul aromân a înmormântat tirania, destrăbălarea și jaful din chestia noastră națională, și a întronat, printr'o nouă organizație, disciplina, cinstea și dreptatea.

În acest congres a triumfat voința poporului aromân, și s'a sfărâmat ambițiunea criminală a călailor săi. A triumfat virtutea și adevărul, iar mișela, ipocrizia și minciuna s'au înmormânt pe veci.

De azi încolo, aromânii nu mai sânt exploatați în mod rusinos de conducătorii mișei și ticăloși, ei vor fi conduși românește de acela pe cari el însuși l-au încercat în luptă; de acela cari au meritat simpatia și încrederea lor.

De azi încolo, poporul aromânesc nu mai este acel veșnic păcălit în numele cauzel naționale, ei se constituie într'o forță care va pune stavilă răului și de cari se vor sparge orice combinațiuni egoiste și necurate.

Disolvarea dietei croate. Din Ischl se telegrafiază: Consilierul ministerial Ankelhäuser, șeful secției chestiunilor croate, a sosit azi aici pentru a prezenta Majestății Sale propunerile banului Croației și ale ministrului-președinte Khuen-Héderváryi, relativ la dizolvarea dietei croate.

Majestatea Sa a iscălit decretul de dizolvare.

Nu morți au trebuință de ele, ci noi!

Ar trebui să avem cât mai multe, ca chipul oamenilor mari să ne grăiască și după moarte, cu buzele lor încrămpe în broz, cu înfățișarea lor măreață, supra-pământeană.

E cultul care-l datorim oamenilor mari, care trebuie să ne fie cu atât mai scump, cu cât acest soi de oameni pare a se rări din ce în ce mai mult, în zilele noastre de materialism și căpătulală...

Al. Clura.

Intr'o zi.

De Const. A Giulescu.

Luasem de curând cu chirie o cameră mobilată, într'o căsuță cu două caturi din Bulevardul Neatârării. În fiecare zi, afară de Duminecă și sârbători, plecăm până în zori de acasă, și reveneam tocmai după miezul nopții. Nu cunoaștem pe nimeni în toată curtea, afară de proprietar — un bătrân vorbăreț — care mai toată ziua își mângăia barba albă, ghemuit pe un scaunel răzimat de peretele din dosul casei, citind cu voce tare dintr'un ceaslov. Pare că i aud și azi glasul:

»Căci zis a Domnul: Cuvine se împărăția cerului numai celor ce cu fapta și cuvântul îndrepta vor pe calea binelui pe toți păcătoșii care s'au lepădat de credința Lui, și l'au hulit pe El«.

Alte-ori sta sub fereasta mea, care se deschidea în grădina cu flori. Aici cânta, ca popii pe nas, câte o psaltichie, își mai dregea glasul

potrivindu-și ochelarii pe nas, și sburătura gânilor vecinului Nicolae, care treceau în grădina de-l scormoneau răzoarele.

Intr'o dimineață îl prind în poartă. Se ținea cu o mână de mijloc, cu alta făcuse strașină ochilor. Îi zic:

— Bună dimineața, moș Dinule.

— Mneata tinere, bună 'mneata, îmi răspunse. Dar în cotro pornești cu ziua în cap?...

— Ia, mă duc la slujbă, zic. Și schimbând vorba:

— Cum o mai duci cu bătrânețele?

— Greu, greu de tot. S'aprople funia de stejer. Am început dela o vreme să visez și pe cei duși de mult... Răposata nevastă-mea în toate nopțile mă strigă. Ba ieri, în puterea nopții am văzut-o aeeva, la lumina lunii. Sta colo pe lavla din fața patului și torcea dintr'un caer. Pe fus erau grămadă de fire răsucite — păreau a fi zilele mele trăite, iar pe furcă fulorul era pe sfârșite. Mi-a zis atunci cu vocea-l blajină:

— Dinule, când o termina lăna asta de tors, s'a sfârșit cu tine. Pregătește te. Să fii tare...

Când am deschis ochii dispăruse. Pe perețele luminat de lună se mișca tremurând umbra salcâmului, ca un fătăit de aripă, ca o fluturare de mână venită din alte lumi!... Am simțit așa un fior în tot corpul. Cât o fi fost ceasul nu știu, dar au mai cântat cocoșu de două ori până s'a luminat de ziua. Așa cum îți spun, tinere.

— Lasă, moș Dinule. I-am răspuns. Nu se prăpădește om ca dumneata așa repede. Ești în putere. Și-apoi viața liniștită pe care o duci...

Acțiunea de »împăcare«. Ziarele din România au reprodus aproape toate articolele de publicat, sub acest titlu, în nrul 153 al »Tribunei«. Ziarul »Seara« din București îi face un torul comentariu:

Confratele aradan nu spune numele autorului dar face observația că este »un distins frond adesea pomenit, în zilele din urmă, în legătură tratativele de împăcare ale guvernului«. Conponentul nostru din Budapesta, pe care l-am trebuit pe cale telefonică, ne asigură că autorul articolului este însuși dl Dr. Ion Mișu. Discuția sa este firească, di pă ce însuși a tratat discret contele Khuen Héderváry«.

În interesul adevărului (înem să constatăm nu dl Mișu e autorul articolului.

Vești din Bucovina.

Stroiești, 5 August 1918

O tristă dovadă a întunecului ce ne cuprinde este ușurința cu care pătrunde ori și ce cuprinde extern. Faptul, că pătrunde, ne învață că și la noi tendinți către lumină, frământare și zile mai bune; dar această frământare și tendinți sânt lipsite de expresie, pe de-o parte fiind solitare, pe de alta neînțelese de mulți și mulți. De aceea însuflețirea nespuse se stă cu graba fiacării de paie, care izbucnise cu bucurie, și se stânge poate și de aceea, că crește din însași durerea noastră.

Când a vorbit dl Iorga, chemând Români la o nouă viață, am sărit mic și mare, am în vorbe largi, și ici și colo au început a înmugurii florile imitației. Ca Români sântem îndatorii saluta cu cea mai adâncă bucurie acest glas învlere, ca Români afară de hoiare, afară de prejuriile lor, afară de cerințele lor, am tre să ascultăm glasul, dar să-l urmărim înțelept la noi acasă, la noi acasă să-l înțelegem. Ni s'ar fi cruțat multe neisprăvi și multe deșerturi în societate și în politică. Iată un simț pe cât de frumos ca întreprindere, pe de trist ca reușită.

În Mai 1907 apare primul număr al revistei »Școala«. O revistă, care să ne îndrume susțină cătră o țintă mai luminoasă, o revistă, ce se ocupă cu întrebări neasemănate de grele pentru existența noastră, nu făcând politică nici serviciu ca recenziimilor prea strâmte pentru rezolvarea problemelor naționale, o astfel de revistă ar fi trebuit primită cu toată căldura, cu toată convinge-

— Așa ar fi, taică, de s'ar putea să-mi dăruie câțiva ani din tinerețele dumitale!... Dar, cum se poate, simt cum se apropie de mine mine cu care o să mă cunun cât de curând. Îi flecare pas. O văd printre gene când așpe aud cum mă strigă, mă roagă s'o urmez parte... în lumi necunoscute, de unde nu mai cel cari s'au dus.

Am tăcut atunci o clipă, căutând în ochii jumătate stinși ai bătrânului — în acele lumini ale sufletului, care se sting odată cu viața. S'a depărtat apoi de mine, încet, încet, ca o rere de rău, dispărând în negura unei cămări cu ușa larg deschisă.

Răsărise soarele deasupra orașului, jucându-și razele printre firile albe de salcâmi. Era pe vară. Rândunelele cernite treceau în sbor deasupra drumului, iar pe coperișuri, ciripeau, și gureșe.

Cum stam sub fereastra de lângă poartă, bind aerul rece al dimineții, am simțit deodată că se deschide geamul dinspre drum. Brațele răzimară de pervazul ferestrei și ochii începu să lăcrămași după somn, prinseră a mă privi. Am rămas atunci pironit locului, și fără să dau sama, am ridicat mâna în palărie. Mi-s'au puns printr'o ușoară înclinare a capului, unde de un zimbet de mulțămire. N'am spus nici un cuvânt. Dar în inima mea înviorată, șopteam un reu vorbe dragi, porniri ale unui suflet rău. M'am depărtat apoi de sub fereastră. Dela o stradă am privit sfios în urmă. Cum aș fi să sbor acolo, la fereastră, unde vântul perdea de dantelă, din dosul căreia poartă urmăreau ochii negri, lăcrămași...

«Școala» astăzi nu mai apare, pentru că susținută, nu cu vorbe, a trebuit înfrântă, și atenția noastră era angajată în bunăoară ne interesau articolele lui despre pacea universală, și în timpul întrebarea de vor căpăta Rușii din Gărbăritate în Lemberg.

polmăne vom căuta să pătrundem de mai este ori nu un sal românesc... Revista, despre care vorbesc, ar fi un admirabil reflex a tot ce e mai corpul didactic, «Școala» ar fi fost o școală pentru tinerii ce așteaptă, ar fi mult și-ar fi făcut multe. Azi trebuie să jumim cu foala «Lehrerzeitung», care mi ar fi prietenă, e scrisă în limba germană e românească. Întâmplarea aceea, căci așa am înțeles noi a fi na- vă aduceți doar aminte și de apelu- și ale «Jurnalului literar», când cu erau amenințate să se stingă din lipsa melodia atât de armonioasă a vorbe- fond descoperi un gol, gol întunecos și mântă.

stare de lucruri trebuie să simți o bucurie văzând întreprinderea «Societă- literatură și cultura rom. din Bucu- succesele frumoase cu turneul d-lui întemeierea unui internat pentru me- și — să nu uităm de un bărbat, pe care întâlni mulți, dacă se vor interesa de aceasta atât de săracă în fapte și de bună vor păstra amintire recunosătoare. Fără să uităm zgomot în jurul profesorului Gheor- lucră cu acela conștiință cinstită, care pe plele tuturora.

astei conștiințe se alătură o înțelegere înțelegere, înțelegere, ce-și impune ca. Astfel admiratorul dlui Iorga își scrie și în inimile multora și — poate și în ce se chiamă timp. Noi fără contes- multumim. Ești atât de fericit doar, de un picur de apă clară în obositorul ne- și spumă.

noastre culturale sânt mult mai și mai repetate cu România decât cu Ar- să fie obositoare drumuri ce ne despart, și înstrăinare se expică prin nevoile? Nu știu. În ori și ce caz ar trebui mai și reciprocă, mai multă tendință de acro- sanțem doar frați, frați de sânge și frați și. Dacă s'au pus între noi Carpații ca cel din basme, peste care nu pot străbate

ziua cea am stat îngândurat. Așteptam să vină seara ca să pornesc mai re- spre casă. Nu știu ce aveam, căci nu mi plăcea locul. Cum am eșit dela birou, pe la Frantz grădinarul, am luat un de trandafiri, și într-o jumătate de ceas la poarta casei. Îmi ziceam:

cum te schimbă primul florii al dra- Te fac să lubești florile, cântecile, și na- trează îți pare mai frumoasă:.. Atunci am că durata unei clipe de fericire, nu trebui pe eternitatea unei vieți deșarte, și că te or cum mai bine, când și că undeva, în- ungher depărtat, e o inimă care bate pen- și brațe mici, rotunde, se întind rugă- să te alinte l...

am intrat în curte, am găsit pe moș în grădina cu flori. Sta ghemuit supt un înflorit, învărtind în mâinile osoase un șir și înfronțite de vreme. De sus, ningeau albe, mărunte, impresiționând cărările nisipoase, și șirul de mătâni, mărgelele cădeau una pe alta: pic, pic...

m'a simțit la poarta grădinii, moș Dinu, și lepede capul, m'a privit cu mâna tre- de asupra sprâncenelor stufoase, și mi-a cu vocea-i blândă:

«Nu, bine că veniși. Haide de te așează lângă mine să mai stăm de vorbă. Când apropierea tinerilor, parecă mai întineresc. Citesc în ochii lor, viața pe care am trăit-o odă, cu dorurile mele toate l...

pe un șcaunel, ridicat din brazde de

nu ființe vii, dar nici plutitoare veste, noi trebuie să știm a ne face drum, drum peste munți către inimile noastre. Căci nu ne cunoaștem. Martorii îmi sânt toți aceia, cari au studiat în Viena, unde am avut ocazie să ne întâlnim «străini în țară străină». Ardealul și Bucovina cu sufletul aproape, cu aceea căldură necesară vieții, cu aceea viață împărtășită, numai așa înțeleg aceste două țări înstrăinate de alții și înstrăinate de sine. Și — așa simți — mare bucurie să-i văd pe mândri Ardeleni venind la noi, și ei de bună seamă ne ar primi cu drag. N. I. R.

Spania și Vaticanul.

Origina conflictului. — Tendințele lui Canalejas. — Ruptura relațiilor. — Plecarea ambasadorului Spaniei. — Cum a procedat Vaticanul în acest conflict. — Ce se zice în lumea papală.

Roma 5 August — Origina conflictului între Spania și Vatican? Este foarte naturală: deștep- tatea simțământului național spaniol, democratiza- zarea politice interne, libertatea de gândire și de acțiune.

Bazat pe aceste trei tendințe, cari fatal trebuie să vie mai curând sau mai târziu în evoluția so- cială a unei națiuni, Canalejas, primul ministru spaniol, a început tratativele cu Vaticanul. Aceste tratative s'au urmat în jurul Concordatului ce există între Vatican și Spania, concordat care împune Spaniei persecuția or cărel alte manifes- tații religioase în afară de cea catolică și obligul de a permite existența mai departe în statul Spa- niol a tuturor congregațiilor religioase, de călugări sau călugărițe, fără să fie supuse nici uneia din datoriile sociale la cari sânt supuși locuitorii din Spania.

Concordatul a avut atâtă putere în Spania, în cât statele necatolice, cum este Anglia și Germa- nia protestantă, au fost silită să construiască ca- pele în interiorul locurilor ambasadelor, ca să poată să aibă biserici, căci pe teritoriul spaniol nu era permis. Se știe că Ambasadele și legațiu- nile se bucură de dreptul de extraterritorialitate.

Susținut de consiliul de miniștri, susținut de opinia publică anticlericală, ne fiind dezaprobat de catolicul Alfons al XIII, Canalejas a prezentat parlamentului o lege, chemată legea lanțului, prin care congregațiile religioase se limitau în număr, iar produsele lor vor trebui supuse îm- pozitivelor, ca or ce product laic.

Însă, mai înainte de prezentarea acestei legi,

pământ, și răsucind o țigare, priveam la florile de cires încurcate prin pletele și barba albă a lui moș Dinu. Scăpăta soarele în dosul unei biserici dând pe nisipul grădini o rețea de umbre tremu- rătoare...

După câteva clipe de tăcere, zise: A ba moș Dinule, dar ce rost au mătâni le astea de le tot învărtești în mână?

— Păi, așa am pomenit pe tata la bătrânețe, așa is și eu acum. Șirul ăsta pe care l vezi, la adus chiar el în anul când s'a prăpădit dela sfântul mormânt din Ierusalim. Și eu, îl învărtesc așa, ca să-mi treacă vremea, și mă rog Domnu- lui să mi ușureze povoaara bătrânețelor. De, oriși- cum, e un lucru sfânt...

— Au început să se scuture florile moș Di- nule, am zis schimbând vorba. S'a dus și pri- măvara asta. Eu, când văd că se scuture florile, de liliac îmi zic: Încă o primăvară pierdută!.. Lacrimi dureroase pare că-mi înecă inima, și păreri de rău îmi năvălesc în suflet, ca după o ființă dragă pierdută pentru mulți ani! Eu nu mi pot închipui o primăvară fără liliac, după cum nu pot pricepe tinereța fără dragoste!..

— Așa e și ai dreptate... Dar pentru mine mânăirea e și mai mare, căci nu cred să mai apuc o primăvară l... Dumneata, ai să vezi și la anul pomii înfloriți, și mulți ani înainte. Te vei încununa iar cu florile de liliac, care după cum văd îți plac așa de mult l... Te vei îmbăta iar de mirosul mărgărităreleului și al trandafirilor, de cântul pasărelor, și de zborul fluturilor, pe când eu, mă duc în negura pământului, unde nu s nici flori, nici cântări, unde nu-i de

plin ziarul oficial al statului Spaniol, s'a publi- cat o dispoziție prin care — contrar articolului 12 din Concordat — libertatea cultului este per- misă în Spania.

Două lovituri teribile, aduse puterei papale. Atunci, Vaticanul a început tratativele cu gu- vernul lui Canalejas și un schimb de note cari din partea Vaticanului cereau să readucă la statu quo, noua situație.

Au fost lungi tratativele și... Infructuoase. Or ce discuție a fost zadarnică, Canalejas n'a vrut să cedeze sub nici un punct și la ultima notă a Vaticanului s'a răspuns cu o altă foarte energică și cu rechemarea ambasadorului Spaniei pe lângă sfântul Scaun, Ojeda.

S'a rupt relațiile? Virtualmente relațiile nu sânt rupte: Ojeda a fost rechemat «ca să la instrucție», iar gi- rant al ambasadei rămas consilierul, marchizul Gouzes.

Însă în fond, relațiile dintre Spania și Vatican sânt rupte. În ziua — sau mai bine în noaptea — când a sosit lui Ojeda ordinul din Madrid, acesta a tradus imediat lunga telegramă cifrată și la orele 7 dimineața un trimis al Ambasadei a prezentat secreteriei de stat acea telegramă, iar la orele 8, Ambasadorul pornea din gară cu trenul spre Madrid, fără să salute pe nimeni.

Lucrurile deci sânt foarte serioase și proceda- rea lui Canalejas categorică.

Acesta este conflictul și fazele prin care a tre- cut până în prezent.

Să vedem acum, modul în care a procedat Va- ticanul în această afacere.

Secretarul de stat, tânărul cardinal Merry del Val, în toate afacerile ce Vaticanul a avut, a dat greș. Prea focos, prea tinăr, prea înexperimentat în politica de diplomație, Merry del Val a avut dela venirea pe tron a actualului papa, o lungă serie de greșeli diplomatice, ale căror rezultate au costat atât de mult pe Vatican: Franța s'a rupt de lângă papalitate; enciclica din luna trecută a adus o furtună în Germania și Olanda.

De data asta, lucrul era și mai delicat. Merry del Val, în conflictul cu Spania nu a avut nici o mișcare de violență, nici un moment de orgoliu și după cum se urmau tratativele, se credea că de data asta politica Vaticanului nu va da greș. La fiecare notă spaniolă, Vaticanul discuta calm, răspundea calm, și când notă spaniolă se referea la o altă parte a chestiunii. Din Vatican se răs- punde: asupra acestui punct nu sântem încă de acord, vom mai discuta. Însă, deși pe față Merry

cât pustiu și întunec!... Cetesc cărțile bi- sericești, sânt creștin, mă închin ca tot omul, și am vedenii în semn, dar nu cred în nimic! Sânt aproape de pragul mormântului, unde se isprăvesc deșertăciunile vieții, dar îți spun cu deplină convingere că: Viața de apoi e o vorbă! Raiul și iadul o închipuire! Aici pe pământ e binele și răul, fericirea și durerea. Totul se în- trupează aici, dincolo nimic l...

A tăcut apoi bătrânul, m'a privit îndelung, și s'a răzimat de tulpina ciresului trecându-și mâna prin barba albă, stufoasă.

Eu, frământam în mînte alte gânduri, mă du- reau alte doruri, căci la un moment zise:

— Cine șade în camera cu ferestrele dinspre poartă, Moș Dinule? Azi dimineață, am zărit acolo o damă tinără?

— A stat o femeie de treabă, o institutoare, mi-a răspuns moș Dinu.

— Cum, și nu mai stă aici, am întrebat ne- domnir?

— A fost mutată în provincie. Chiar azi a plecat.

Am rămas atunci pe gânduri. Moș Dinu mă privea pe sub gene cu un aer de compătimire. Simțeam cum mă cuprind iar florile singurătății. O clipă trăisem în preajma unei iluzii dragi, pen- tru ca să-mi otrăvesc sufletul cu ceasuri, cu zile de neliniște.

Părea că mă năpădesc lacrimile în valuri, va- luri, înecându-mi inima, otrăvindu mi simțirea!.. Mă vedeam iar în mijlocul unui pustiu. Și câte

del Val nu a avut momente de orgoliu, totuși în toată afacerea aceasta, nu a consultat — după cum a fost obiceiul — pe nici un prelat, pe nici un cardinal, iar toate demersurile și toate răspunsurile le făcea dânsul și le supunea aprobării Papei.

O mare, foarte mare greșală diplomatică, al cărei rezultat îl vedem.

Papa actual e-te un om sfânt, o persoană care nu știe finețele și greutățile diplomației. Dânsul se roagă lui Dumnezeu și crede că o rugăciune a sa, poate îndrepta o situație... pe care o strică secretarul de stat.

Asfel că în lumea papală, ruperea relațiilor din Spania și Vatican a avut un efect colosal, cu atât mai mare cu cât a venit aproape pe neștiute.

Fierberea este mare. Cardinalii sânt grozav de impresionabili și tot de odată spăimântați de întorsătura ce a luat lucrurile.

Dânsii atribuie această ruptură francmazonice și un cardinal, interviu de un ziarist din Roma a spus textual: »lucrul francmazonic francez și-a făcut efectul«.

Chiar dacă în forul lor interior cardinalii nu dau prea mare crezare acestei idei, totuși disciplina riguroasă și strânsă ce domnește în lumea prelaților îl face să fie mulți și să atribuie altor cauze ruperea aceasta.

Un alt cardinal, într'un alt interviu, după ce s'a plâns de greșala ce face Spania, și-a manifestat dorința și convingerea că lucrurile nu vor dura mult astfel, și că totul se va întoarce la statură quo ante.

Această mângăiere nu poate să existe însă decât ca paliativ. Celălalt s'a petrecut în Spania este o ruptură definitivă și fără întoarcere.

Biserica catolică trece printr'o grea criză, papalitatea pierde din zi în zi, iar liber-cugetători câștigă teren.

Și poate că are dreptate Spania: vrem să fim noi stăpâni în casa noastră, și nimeni să nu se emestece în treburile noastre — a zis Canalejas.

Și nu are dreptate?

I. Th. Allun.

România și interesele Italiei.

În numărul nostru de Vineri am publicat câteva fragmente din broșura »Il conflitto greco-romeno« de Vico Mantegazza, — cari ne priviau pe noi și luptele noastre.

Iluzii nu mi făurisem în dimineața cea de primăvară! Câte doruri înțelese de o viață netrăită!...

La o vreme, moș Dinu se sculă și apropiindu-se de mine, îmi puse mâna pe umăr zicându-mi:

— Nu-ți mai amări zadarnic viața tinere, înțeleg. Astea-s clipe trecătoare! Fiori ai primăverii! Învață-te să înfrunți durerile mici, pentru că să poți birui pe cele mari, atunci când vor veni. Cu cât de te lași patimilor, cu atât te c'oșeșc mai repede. Și biruința nu va fi a ta. Ia aminte dela mine, căci numai așa am putut ajunge vrîsta pe care o am, biruind greu!... Aste sfaturi îți le dau!...

M'am sculat atunci, și cu pas șovăitor am pornit iar către orăș; acolo, unde se pierd iluziile frământate, unde se frământă durerile mari!...

Îngândurat, priveam la trandafirii catifelati, care răspândeau în juru-le parfumul iluziilor care mor!...

Sărmane lacrimi ale sufletului!...

Donst. A. Giulescu.

Publicăm acum și partea broșurei în care autorul se ocupă cu România și interesele Italiei și face următoarele constatări:

»Noi avem nedreptatea de a ne interesa prea puțin și de a nu ține în mare considerație România, care poate să fie un important deșeu pentru industria noastră, nedreptate cu atât mai de neiertat, cu cât cercurile noastre comerciale care s'au cercat să facă ceva au obținut cele mai satisfăcătoare rezultate. Dar cu același sinceritate trebuie să spun că și în România astăzi e așa de adânc sentimentul de simpatie pentru Italia, încât s'ar putea lucra foarte mult pentru a se face mai active și mai practice aceste bune legături. Și mai ales în ceea ce privește reclama, de pildă, pentru noua cale care, prin mijlocul Europei centrale și Marea Neagră, duce la Constantinopol, am văzut acum câțiva ani o mulțime de publicații, de articole de ziare și de afișe în Franța: nu s'a crezut că e bine să se facă așa ceva în Italia. Pentru mulți din noi a fost o surprindere că am aflat, cu prilejul incidentului dela Pireu, că România are vapoare frumoase care fac drumul dela Constanța la Constantinopol și că drapelul românesc flutură la porțile Mediteranei. Am vorbit de drumul dela Constanța, pentru că și crearea unui mare port românesc la Marea Neagră e, într'un câțiva, semnul, scântela și manifestarea mai aparentă și mai măreață a acestui tinăr popor român care în puține zeci de ani a știut să se întărească și să ocupe un loc așa de înalt, gata a susținea azi marile războaie ale civilizației și comerțului, precum, acum atâția ani, a susținut cu bravură acelea pentru independența patriei, sau pentru a o da, ca în 1878, în războiul ruso-turc, poporului care n'o avea încă.

Războiul politic și comercial ar trebui să ne sfătuiască, de o parte și de alta, o mai mare preocupare de a strânge mai mult legăturile între cele două țări; căci, în afară de avantajul imediat care ar rezulta din traficul direct între cele două țări, alte avantaje se vor simți de îndată ce vom întinde mâna spre schimb. Cu multă simțință, urmând pilda Ungariei, România merge din zi în zi instituind muzee comerciale, și nu e nevoie a insista pentru a releva cum în multe împrejurări comerțanții noștri ar putea să se bucure și ei de aceste instituții, precum comercianții români știu să găsească adese ori cea mai bună primire pe lângă autoritatea noastră și pe lângă delegațiile noastre comerciale. Și noi am instituit de câțiva timp una la București, și guvernul român, la rândul său, ar trebui să se grăbească a institui una la Roma. La rândul nostru, fără a ne mărgini numai la trimiterea de agenți ori atașai comerciali, ar fi bine să pornească din partea Camerei de Comerț și Asociațiilor comerciale din Roma ideea unei vizite pentru a studia și a și da seama de desvoltarea industriei noastre. Timpul n'ar putea fi mai prielnic, și eu urez ca oamenii politici și presa celor două țări, care, de altfel, au și intrat în această ordine de idei, dându-și seama de avantajele ce ar rezulta pentru cele două țări, să meargă pe cărarea arătată. Prea mult timp s'a pierdut, și vai de cine vine prea târziu în luptele comerciale! Riști de a face sforțări nefolositoare și de a găsi toate pozițiile ocupate de concurenți pe cari nu e ușor să-l înlocuești«.

Din străinătate.

Conflictul Spaniei cu Vaticanul
Ziua de ieri a trecut peste așteptare de niștită. Demonstrația zgomotoasă cu care amenință partidul clerical, ciocnirile sângeroase de cari se temea guvernul s'au redus la o neînsemnată demonstrație pusă la cale de o ceată mică. În San-Sebastiano abia s'au adunat ieri câteva sute de catolici, mai mare parte țărani neștiutori de carte, dar nici aceștia n'a demonstrat împotriva guvernului.

Contramandarea întrunirii de ieri (ca de altfel era oprită) se zice că s'a făcut stăruința Papei, care dorește sincer restabilirea bunelor relații dintre Spania și Vatican. Fără îndoială intervenția Papei a avut influență mare asupra partidului clerical și a conducătorilor lui din Spania, dar tot atât de adevărat e că a contribuit mai puțin la nereușita demonstrației și lipsa de simțință morală ce a întâmpinat acțiunea clericilor în păturirele cărturarilor. Numai puțin dau crezământ învinuirii ce i-se aduce guvernului că reforma sa e îndreptată împotriva religiei și a bisericii, — ci tot mult prinde rădăcini adevărul că scopul guvernului e să pună capăt stărilor nesăritoase ce s'au ivit pe urmele privilegiilor veacuri ale clericilor.

Oricum, guvernul Spaniei are de îndeplinit o învingere strălucită, care îi va servi ca îndemn de a nu se opri pe calea reformelor cu adevărat liberale, de cari are atâtă nevoie Regatul Spaniei.

Despre evenimentele de ieri au sosit următoarele știri telegrafice:

Madrid, 7 August. Guvernul a luat cele mai înalte măsuri pentru a putea înăbuși orice revoltă serioasă. Ministrul președinte Canalejas a declarat că 6000 de soldați stau în faza de gata să plece în întinșurile dela Bilbao și San-Sebastiano. Afară de aceste 6000, guvernul dispune de alte 15.000 mii de soldați, trupe pe care va înăbuși orice încercări de insurecție ce s'ar planui.

Acțiunea și agitația clericilor nu e întâmpinată cu simpatie nici chiar în cercurile catolice din nordul Spaniei. În aceste părți s'au ridicat chiar plângeri împotriva abuzurilor de tot felul ce le săvârșesc călugării.

San-Sebastiano, 8 August. Ziua de ieri a trecut în liniște. Pe străzile circulau pretutindeni trupe de soldați și poliție. Abia au răspuns apelul clericilor vreo 300 de bașci, dar și aceștia au venit mai mult din curiozitate. Multă vreme aceasta a fost lăsată de capul ei, preoștii cari stăteau în fruntea lor s'au rețrași la mânăștii. Cursul zilei au mai venit câteva sute de țărani, dar și aceștia au fost părăsiți de preoștii și călugării au trebuit să ia măsurile ca să se poată întoarce.

San-Sebastiano, 8 August. Ieri seara câțiva oameni, s'a întrunat o mică cloclire. Dintr'o parte s'au auzit strigăte de »Piață Spania! Trăiască Papa!«

Mai multe sute de liberali s'au adunat în fața acestei case, volând s'o ia cu asalt.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyady

să intervină poliția care a risipit mul-
te arme acestei demonstrații au avut loc
între clericali și liberali, cari s'au atacat
și pietri. Sânt mulți răniți. Aproape
demonstrații au fost arestați.

a descoperit în centrul orașului un de-
pot, ascunse de clericali. La miezul
noaptea s'a restabilit.

8 August. În cercurile politice de aici
se discută demonstrația din San-Sebastiano a
papii trimandată la dorința Papei.

regatul de stat al vaticanului Merry del Val
a răspuns la nota Spaniei. Acest răs-
puns este conciliant și va înlesni înțelegerea pașnică.

8 August. Papa a adresat regelui Al-
exandru al României o scrisoare autografa rugându-l ca prin un
mesaj să se adreseze regelui Petru la festivită-
țile de încoronare.

scrierea contra Muntenegrului. De când se
așează principele Nichita are să fie încoronat
în țara sa și cu el țara să fie proclamată de regat,
se deschisă o adevărată campanie
contra Muntenegrului, dorind cu orice preț să ză-
rădă participarea regelui Petru la festivită-
țile de încoronare.

ziarul »Politica« care până acum n'a
scris nimic la această hrponeală cu Muntenegrul
și cu el țara să fie proclamată de regat,
se deschisă o adevărată campanie
contra Muntenegrului, dorind cu orice preț să ză-
rădă participarea regelui Petru la festivită-
țile de încoronare.

au acum două state independente și
dinastii. Nichita n'a venit la încoronarea
regelui Petru la Belgrad, în schimb însă regelui
se cere să iee parte la un net care jig-
andă demnitatea țării sale.

Amintirea unui ministru.

o opoziționari »Narodni Listy« din Bel-
grad amenință pe ministrul Pasici și tovarășii
să-i va descoperi matrapazăcurile la caz eă
depravat. Va continua cu atacurile contra
Muntenegrului. Ziarul »Narodny Listy« susține
ca în 1902 Pasici ar fi oferit coroana Sârbiei
prințului german și dovezile despre aceasta
sunt în mâinile guvernului muntenegru.

O conferință.

la ziua de Sâmbătă, 24 Iulie st. v., a fost con-
ferință o parte din deputații ordi-
nari ad-hoc al sinodului protopopesc din
Lipova precum și o parte din preoți, in-
teligenți și inteligenți. Scopul conferinței era, ca
vederea apropiatei alegeri de protopop al
— cei competenți să se înțeleagă și să
de acord, precum și să decidă chiar asupra
unei pe lângă care grupându se, s'o scoată
învingătoare.

conferinței au constatat cu toții starea
de cadere de supt șefia fostului protopop.
încredere generală se instăpânise față de
găzirea de atunci a tractului.

acum — zic oratorii — ca să punem
tuturor relelor, din trecut căutând cu toate
puterile să punem odată capăt certelor și re-
cari au băntuit tractul. »Să facem pace« a
de pe buzele oratorilor și aceasta o vom
face, dacă vom căuta o persoană, care să
vrednică de a împăciui și a curma relele
și afiând persoană potrivită, să o ridi-
ce scaunul protopopesc.

Ce expresiuni frumoase, și ce nobleță de su-
flet mărturisesc dorințele celor ce strigă și sânt
setoși de pace în biserică și de bunăvoință între
oameni! Cu ce bucurie ascultăm astfel de decla-
rații, dar cu atât mai mare îți este mahnirea,
când ajungi să constăți, că doar' aceste sânt nu-
mai cuvinte dulci, iar căutând miezul lor te tre-
zești frapat, că întreg conținutul este vermănos
și nefolositor.

Căutând să apreciem fără nici o patimă și des-
brăcați de orice simț de ură și interes personal
— vom constata, că în trecutul protopopesc al
Lipovei, unde are să se facă alegerea de șef,
există două partide, care voiesc să se frântească
dela cărmă reciproc, sau, ca să mă exprim și mai
sincer, unul din partide dorește să rămână, iar
celalalt să ajungă la cărmă, ca astfel să nu mai
suferă atâtea atacuri și neplăceri din partea celui-
lalt, ca până aci. Având astfel de tendințe aceste
partide, să stăm puțin să ne întrebăm, că oare
corespunde legii dumnezeiești și omenești, ca să
avem și să căutăm ajungerea astorfel de scopuri?
Dovedim noi oare prin aceste, că sântem creștini
luminați și iubitori ai deaproapei? Și dacă careva
din aceste partide s'a trezit și dorește să pună
capăt luptelor și sbuciumărilor dintre partide,
unind elementele Indușmănite, într'un singur par-
tid unde și cum ar trebui oare să se înceapă tra-
tativele de împăciuire?

Din cazul cum s'a făcut convocarea conferinței
de împăciuire pe ziua de 24 Iulie, cu regret tre-
buie să constatăm, că numai scopul de a face
pace nu s'a avut în vedere. A fost greșit deci
începutul, a fost greșit pasul, și nici scopul nu
a fost sincer. Nu, și lată pentru ce!

Convocarea s'a făcut de membrii unui partid
și s'a trimis, nu tuturor deputaților, nu întregii
inteligente din tract, ci numai acelor, despre cari
știau că sânt aderenții lor, ori poate le va suc-
cede să-i facă următori ai tendinței și năzuinței
lor și, cari — să zicem așa — însă »nu ar fi
declarați«. În fața acestora ce avea de făcut cela-
lalt partid? Poate aces, că luând știire despre o
astfel de convocare, își va fi avizat aderenții să
nu la parte la conferință, ci să rămână acasă! Să
răspundem sincer și serios, se poate oare face în
chipul acesta pace, și astfel de demersuri vor
putea duce oare la o soluție cinstită?

Ca faptul să corespundă intențiunei bune pre-
supusă, nu era oare mai corect, dacă fără ose-
bire de partid, convocarea deși a fost alcătuită
de membrii unui partid — să se fi trimis tutu-
ror celor competenți din tract —, cu invitația de
a și da cuvântul într'o chestiune atât de impor-
tantă, prin ce s'ar fi o sinceră dorință pentru
pace, zicând: »am întins mâna de pace, ur-
mează se întinzi și tu«. Ba ar fi fost și mai co-
rect poate, dacă atât din un partid cât și din
celalalt câte 3 până în 4 patru persoane, înțele-
gându-se, ar fi făcut în comun convocarea și-ar
— fi trimis-o tuturor și atunci s'ar fi văzut cine
ce inimă și suflet are, și ar fi văzut cine sânt
cei conduși de adevărate învățături ale bisericii.
Cel cu sufletul curat s'ar fi grăbit la locul unde
au fost chemați, pentruca să-și spună acolo ve-
derile.

Nu mai acest chip năzuința de împăcare ar pu-
tea să fie serioasă. Când însă unul din partidele
Indușmănite, voiaște să scoată învingător pe un
om, care pururea a luat parte lupte și ce s'au dat
contra dușmanului, încercarea de împăcare nu
mai poate fi serioasă.

Șă zicem că s'ar cugeta majoritatea astfel:
»astăzi mie, mâne fie«, vreau să zic, ar decide
sprijinirea candidatului minorității; întreb atunci
unde am ajuns? Am omorât partidul dela cărmă
și am dat viață celui-lalt! Ce am ajutat oare și
în ce chip am satisfăcut oare datorinții noastre
creștinești față de Dumnezeu și față de aproa-
pele noastre? Cine va putea oare să dea o de-
plină garanție, că partidul, zis năcăjit și maltrat
de atâtea vreme; ajuns odată la putere, nu va
căuta să-și răzbune pentru cele suferite? Pen-

trucă, dacă este cineva cu adevărat condus de
simțul păcii și al înțelegerei, fi este oare permis
să-și impuie candidatul său, ca astfel, din parti-
dul covârșitor și să înceapă apoi o operă de
răzbunare.

În acest caz de sigur că partidul rămas în mi-
noritate va ști și el să răspundă atacurilor.

Dându-ne seamă de toate aceste, vom fi con-
vinși, că prin astfel de lucruri la nimic nu am
ajuns și cu nimic nu am ajutat cauzei. Să se
caute deci un alt procedeu, o altă cale pe care
înaintând, vom putea să corespundem intenți-
unilor sincere și serioase, precum și să nizuim
întriacolo ca după săvârșirea lucrului să putem
deschis cu inima curată și deplină conștiință să
zicem, că da, ne am împlinit datorința față de
Dumnezeu și față de aproapele nostru. Armonia
în tract se va restabili numai dacă se va căuta
și sprijini persoana, care e în situație a da de-
plină garanție, că ajungând șef al tractului, va
putea să pună capăt tuturor certelor, cari băntue
tractul.

Alții mai competenți au cuvântul.

St-Nicolaul-Mic, la 25 Iulie et. v.

Petru Marșeu,
preot rom. ort.

Organizarea intelectualilor.

Căpitanul Viktor Hueber din Praga a publicat
o carte prin care propăvăduiește organizarea clasei
intelectualilor, amenințată de creșterea capitalis-
mului și de egoism. Mulți miliardari și milionari
au jertfit parte însemnată din averea lor pentru
scopuri culturale, nu numai în Statele Unite și
Anglia, dar și în alte țări civilizate. Acești oameni
se simt datorii a întrebuița pentru binele socie-
tății sporul de avere, ce nu se datorește mun-
cei lor.

Acest simț va merge crescând cu atât mai re-
pede cu cât se va lucra mai cu pricepere și stă-
ruință spre a face ca oamenii dintr'o clasă so-
cială să cunoască și să prețuiască munca altora.

Drul Ernst Mach, în darea de seamă ce pu-
blică despre cartea lui Hueber, spune că are un
prieten, care în tinerețe a fost muncitor agricol
și pe urmă a lucrat o vreme într'un atelier de
tâmplărie. Apoi a îmbrățișat o carieră intelectuală,
dar din timpul petrecut ca muncitor agricol și ca
lucrător tâmplar l-a rămas adânc întipărit simțul
de recunoștință către muncitorii cu brațele, cu a-
jutorul cărora a putut ajunge să muncească în
condiții mai ușoare. Acest prieten al lui Mach a
fost un răstimp nevoit să îmbrățișeze și cariera
de fabricant și cunoaște câte griji, ce încordare
și neliniște însoțește această profesie. Câștig l-a
rămas — respectul față de capitaliști.

Dar nu numai prin experiență putem ajunge
să prețuim munca tuturor claselor sociale, ci și
prin cugetare sprijinită pe observație.

O fi foarte plăcut lucru să agonisești o avere;
mult mai puțin plăcut o fi să o capeti prin căsă-
torie; dar viața celor ce agonisesc avere în afa-
ceri e un răsunet erid și sletor de puteri, care
care însuși deosebite dela munte și dela caract-
ter, însuși pe cari nu ori și cine le are, dar
care tot odată devolve și formează acest fel de
Insușiri.

Ori cât s'ar bucura un învingător în lupta a-
ceasta și a asigurat viitorul copilului, având în
vedere cât de subredă e viața omenească, simte
ades nevoia de a lăsa după sine o operă, care
să poată fi privită ca veșnică, sub specle eter-
nitatis.

Puterea capitalului stă în faptul că opere mari
se pot face numai prin unirea multor priceperi
și puteri individuale supt o călăuzire unitară.
Capitalul, după chipul cum fi vom întrebuița,
poate aduce binecuvântare sau vătămare. Tot așa

mai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentruca dela Székely și Réti

garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din:

2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

economisire în spese de transport, pentruca întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeli separate, în oricare parte a Ardealului

într'înț la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu desene. - Să fim atenți la firmă.

e în privința statului, științei tehnice, artei și în orice îndeletnicire omenească.

Căpitanul Hueber îndeamnă la o înțelegere tot mai mare a intelectualilor, spre a ajunge să se asigure acestei clase înfruntarea la care are drept. Dar foarte bunele va fi de organizat centralizeze și să îndrumeze tendințele umanitare, cari acum lucrează neregulat și fără legătură între ele.

Supt numele de intelectuali nu înțelege o castă. Minte capătă putere și adâncime prin specializare, prin împărțirea muncii, căci această specializare nu face să se micșoreze inteligența totală a societății. Deci trebuie să căutăm pe intelectuali în toate clasele so tale. Unirea lor va fi în adevăr o putere, cum nu ne putem închipui și cum nu s'a manifestat niciodată până astăzi.

În această societate nu vor putea lipsi oameni de felul lui Carnegie, Rockefeller, etc., cari ne-au arătat idealul de urmărit.

Mach e și el de părere că trebuie lucrat la aducerea întru îndeplinire a acestui scop, să ne facem singuri ordinea morală în lume, dacă vom s'o avem.

Scrisori din Paris.

6 August, 1910.

Să nu înjurăm morții! Proverbul e franțuzesc și, lucru ciudat, francezii sânt cei dintâi cari îl desmint. Poporul acesta e format numai din contraste: aci scilicet de elan și generozitate, aci căzând în cele mai adanci excese de e mai mult, încăpăținându-se a le menține. De e când de vreme, neîntrerupt republicanii înaintați din Franța și, bine înțeles socialistii par a nu avea decât o grijă: să înjure și să batjocorească umbra imensă a lui Napoleon.

E trist lucru să înjuri morții, dar mai trist e și mai urât să mutiliez amintirea unei glorii mărețe a patriei tale. Gazetarii socialisti și chiar scriitorii de o mare valoare căzuți din păcate în strâmtoarea anarchistă se grăbesc care mai de care să difameze viața și faptele celui mai mare căpitan al omenirii. Ei nu se mulțumesc să strige în po-triva »măcelarului Europei« cum îl numesc, pentru nenumărații morți rămași din pricina lui pe câmpul de bătaie, ci-l atacă în toate chipurile ca simplul om, susținând ideile care mai neadevărate și bizare. Nu e Octave Mirbeau acela care a afirmat că Napoleon cel Mare pălea de frică numai când auzea bubuitul tunurilor? Eroul dela Arcola, un laș! Unde nu te poate duce o patimă oarbă!

De curând a apărut într'o revistă franceză un studiu, scris de unul din obscurii gazetărași socialisti, și în care personalitatea uriașului e falsificată cu o adorabilă stângăcie și cu o rea credință de condamnat. Studiul e un răspuns, slab și nedocumentat de altfel, la falmoasa carte »Napoleon și femeile« a dlui Frédéric Masson, dela Academia franceză. Anonimul autor socialist susține nici mai mult nici mai puțin că Bonaparte era un fel de măcelar, că bătea și brutaliza femeile ca cel din urmă hamal, că cea mai mare voluptate a sa era să chinuie femeile până la sânge... Un șir de neadevăruri năroade și veninoase la excels.

Bine înțeles, nimeni n'a relevat afirmațiunile anonimului autor. Studiul său e prea din cale afară de searbăd și mincinos. Pe mine, și de sigur pe mulți alți, n'a făcut decât să mă îndrume e reciti frumoasa carte a dlui Masson, atât de interesantă, atât de sugestivă.

Ceeace te izbește mai întâi de toate în caracterul lui Napoleon e nevoia imperioasă pe care o simțea »omul cu sufletul de marmoră« să fie desmerdat pe frunte de mâna ușoară a femeilor, cărora le șoptea vorbe dulci la ureche, cu un accent copilăresc și cald. Oricât de preocupat ar fi fost de o campanie sau de nevoile imperiului, Bonaparte simțea trebuința să-și poetizeze câteva clipe din zi în apropierea sexului fermecător. E drept că iubirea învingătorului dela Wagram era pe cât de duioasă pe atât de scurtă. Amorul etern, nu putea fi conceput de dânsul. Dar care dintre noi se poate lăuda cu această virtute?..

Departa de a brutaliza femeile, Napoleon avea pentru ele un cult pe cât de delicat pe atât de pios. Cu impetuoșitatea lui de dominator, care caracterizează marele fond al firei sale, el nu putea cerși multă vreme și cu umilință o dragoste ce l-se refuza. Rugămintile gingașe dar imperioase; din ele căruia nimic nu rezistă. Dar ce duios se purta el cu aceia care îi acorda grațiile ei! Nu era lucru pe care să nu l fi făcut pentru a o mulțumi. În mijlocul recepțiilor ce'or mai grave, eroul își făcea o plăcere să adreseze o aluzie, un gest imperceptibil ființei iubite. »Ce fericit am fost aseară, — scria el unei nobile poloneze, — când, în mijlocul cuvântărei pe care o țineam ambasadorilor rus și austriac, am reușit să-ți arunc o privire în care-ți arătam toată iubirea mea. Dar fericit am fost constatând că tu mai înțeles, că ai priceput că în mijlocul evenimentelor celor mai grave, amintirea ta nu mă părăsește... Soarta m'a făcut un stejar printre glande, pentru ceilalți, da sânt un stejar — pentru tine însă devin o simplă glandă, și cu ce bucurie!»

În memoriile celebrei artiste, d-na George găsim un pasaj care ni-l arată admirabil pe Napoleon amant. În ajunul plecării sale spre Austerlitz, împăratul voi să și ia rămas bun dela amanta sa. Cum intră d-na George pe ușă, el îi înconjură gâtul cu brațele și o sărută cu o duioșie de copil. Apoi privind-o în ochi el îi zise cu glas mahnit: »Cum, nici o părere de rău, nici o lacrimă în ajunul unei despărțiri așa de lungi?...« Atunci, scrie artista, mi-am fixat privirea pe un candelabru aprins până ce mi au lacrimat ochii. Văzându-mă că plâng, Napoleon îmi sărută mâinile, gura, ochii și de bucurie, începu să sară prin odaie ca un copil sburdalnic. Cine l-ar fi luat în acel moment drept acela care înspăimânta omenirea cu »gomotul armatelor sale?..

Admirabilă e însă în sufletul lui Napoleon lipsa completă de ingrătitudine față de femeile pe cari le-a iubit. Toate, dar absolut toate fostele lui amante, nu l-au cerut niciodată nimic în zadar. Treceau ani lungi și grele de evenimente, fără ca Napoleon să uite de aceia pe cari le-a iubit. Pe toate le-a pricopsit; nici una n'a avut să se plângă de dânsul. Cele mai multe îl exploatau în chipul cel mai nerușit — el nu le refuza nici un serviciu. Altele îi făceau rău, el nu se îndura să le atingă, nici pe ele, nici familiile lor. Omul cu inima de bronz și cu brațul de oțel închidea ochii și în fața trădărei, când trădarea era faptă de vre-un membru din familia vre-unei foste iubite. Așa, Bernadotte — și câți alții!

Toată lumea știe câte păcate a eriat el primei lui soții, împărătesei Iosefina! De câte ori a prins-o că-i era necredincioasă. Odată, purtarea ei a fost din cale afară de necinstită. Napoleon a refuzat s'o primească în fața sa. Atunci Iosefina s'a aruncat în genunchi pe pragul ușei închise și a gemut, a plâns, a implorat.

În odaie răsunau pașii agitați ai cezarului. După un ceas, ușa se deschide brusca și împăratul apărură în fața ei, cu lacrimi în ochi, cu pieptul zdrobit de suspine. Napoleon întinde brațele, Iosefina se aruncă la pieptul lui și amândoi plângu cu hohote... O tertase — și ce e mai frumos, Napoleon, odată cu tertarea acorda și ultima complexă a greșelilor. Nici o aluzie vre-odată, nici o evocare a păcatelor din trecut. O uitare largă și marlinmoasă.

Și apoi, câtă vreme n'a rezistat el sfaturilor ce l veneau din toate părțile ca s'o repudieze pe Iosefina! Cu ce durere se hotărî el în sfârșit să se despartă de dânsa, care nu-i putea da un moștenitor. Și cu ce splendoare a îngrijit de dânsa!... Câți din muritorii de rând se pot lăuda cu o astfel de gingașie sufletească față de femele?..

Până în ceasul morții Napoleon a binecuvântat-o pe Maria-Luiza, soția ușurată și ingrătă. Din pustiul crud al însuiei Sfânta-Elena, scrisorile lui către dânsa erau blânde și pline de iubire. Nici o vorbă aspră la buzele lui la adresa ei, nici un murmur... Și pe omul acesta îndrăznesc unii ignoranți să-i acuze că a fost brutal și aspru față de femei?

Dintr'un carnet.

»Băieții« continuă să-și manifeste predilecția pentru stilul poetic... așa cum îl înțeleg ei și scriu în gazetă.

»Acest interview e merit să arunce o rază de lumină în umbra aruncată de înimă sătură de zvonuri nedecise ce s'a format în jurul începutului acțiunii de împăcare...»

»Umbra unei întinse țesături de zvonuri nedecise era mai indicat să fie luminată spre pildă prin zărele unui îngust painjenii de glasuri hotărâte, băieții n'au vreme să se gândiască și să caute compariții mai potrivite. Ei trebuie să scrie articole de fond. Băieții duc o strașnică polemică dl Jászy Oszkát și declară combatându-l:

»Poate să avem drept, poate să nu avem drept — dar lupta ce se dă între noi și ghandii, nu e lupta clasei proletariilor contra dalilor — ci e lupta pe viață și pe moarte două neamuri cu interese opuse, a două mure ce se urăsc din... răstimpuri.»

E într'adevăr așa. »Băieții« poate să aibă drept (sau »drept« cum scriu ei), poate să nu aibă dreptate, — chestia e discutabilă. Un lucru e cert: »Băieții« nu știu ce înseamnă »răstimp«... Ei cred că »răstimp« are înțelesul de »vremuri străvechi«... și nu înțelesul de... interval.

Acest »răs« a fost pentru »băieții« tot atât de menitor cași »pen...« pentru un alt scriitor care a cheiat o polemică personală cu declarația energică »Cu d-ta nu mai stau nici odată de vorbă. Am minat pentru totdeauna. Acesta e răspunsul meu penultim!«.

Aș paria că »băieții« nu știu ce înseamnă nici vîntul... recent. Cuvîntul e însă frumos și impune.

»Chestia aceasta e de cea mai mare importanță și ne vom mai ocupa de ea, pe larg, într'un articol de fond ce-l vom publica într-un număr... recent...«.

Ce bine ar fi dacă li-s'ar îngădui și lor să marșiască și să învețe... Dar nu se poate, șeful e și și-i pune să-le tragă unguirilor articole de fond în să-le zboare peticele...

Un lucru însă nu înțeleg. De ce se mai amestecă și în chestiile politice din Austria? Cei mai mari să-le încurce și ei, par'că n'ar fi destul de încurcați cum »lămuresc« băieții situația din Austria:

»Delegațiunile se vor întruni în Viena la 14 Octomvre. Intre 14 și 18 Octomvre s'ar întruni Reichsrathul, dar va fi întrunit numai pînă la 3 Noembre, după aceea se vor ține iar ședințele camerelor provinciale, pînă în 20 Noembre. Din 20 Noembre pînă în 21 Decemvre va fi ședința de încheiere a delegațiunilor. Într'această ședință se va dezbate în Reichsrath bugetul pe anul 1911, dar dacă acesta s'ar adeveri de incapacitate în îneputul ședințelor, guvernul va disolu parlamentul și la primăvară se vor face alegeri noi.»

Pînă acuma tot mai cunoșteam întru citva situația din Austria, după aceste »lămuriri« nu mai înțeleg însă nimic... »Intre 14 și 18 Octomvre s'ar întruni Reichsrathul, dar va fi întrunit numai pînă la 3 Noembre...« »Din 23 Noembre pînă în 21 Decemvre va fi ședința de încheiere...« O ședință de-o lună! »Intr'aceia se va dezbate în Reichsrath bugetul, dacă acesta s'ar adeveri de incapacitate...« Dacă bugetul s'ar adeveri incapabil? Cum incapabil? La ce capabil?

Nu mai continuați »lămuririle«, dragi băieți, că încurcăm rău... Melistoc

P. S. Un cititor îmi comunică următoarele rîmănești publicate de organul dela Sibiu, în chestratativelor de împăcare și audiențele la primul ministrul Khuen: »Deci nu rămîne decît să ne felicitem și »pre« noi și »pre« guvern și »pre« d. N. N. să rugăm »pre« Dumnezeu... etc.»

»Pre« mai mulți într'adevăr nu poți să-i felicită Decît al mult »pre« directorul dela organul dela Sibiu și »pre« corectorul și »pre« revizorul ziarelor cari ni-au hărăzit... »pre« această limbă românească frumoasă...

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboască, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la or-ice cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetit-o în ziarul »Tribuna« dela Arad.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 8 August n. 1910.

Succesul aviatorului Vlaicu. Scrie din București: Vineri după-amiază pe câmpul Cotroceni, aviatorul Aurel Vlaicu a făcut o nouă ascenziune cu aeroplanul său.

Stădată experiența a fost încoronată cu succes deplin.

Aviatorul român a isbutit să se înalțe la peste 5 metri, străbătând o distanță de peste 400 de metri. Aparatul a funcționat perfect și s'a scoborît în cele mai bune condițiuni.

Vlaicu ar mai fi întreprins și alte ascenziuni, dar tocmai a început să bată un alt drum mai tare și a fost nevoit astfel să se oprească.

Aviatorul de Vineri a dovedit că tânărul nostru aviator a început să fie stăpân pe aeroplanul său, conducându-l cu multă pricepere.

Ciclone în România. Din Botoșani ni se scrie: Sâmbătă dimineața un groaznic ciclon s'a abătut asupra comunelor Cișmeaua și Vlădeni.

Ciclonele au fost atât de puternice încât a luat foc fabrica de bere Brăileanu din prima și aruncându-l la o mare depărtare, de asemenea a luat acoperișul dela mai multe case țărănești din comuna Loizoala, și a răsturnat carele plătite cu diferite materiale.

Grindinile au avut foarte mult de suferit de la grindina care a însoțit furtuna. Mai ales comuna Vlădeni, grindina a cauzat pagube

deosebite. Furtuna a fost de scurtă durată, dar pagubele pe care le am fi înregistrat sunt foarte colosale.

O nouă societate secretă în Grecia. Ziarul »Kairoi« din Atena anunță că în Grecia s'a constituit o societate secretă, compusă din deputați și oficiali, a cărei scop este alungarea dinastiei.

Membrii acestei societăți acuză pe Theodoris Rhally, cum că ei au provocat această gravă în Grecia pentru că el voia să dea altă direcție politicii lor.

Mandatul din Mișcolț. Erl a avut loc adevăratul mandat de deputat în Mișcolț al cărui mandat a fost anulat de ministrul Serényi rămasese valabil între candidații guvernamentalului Görgey a avut în anul 1903, iar Kuleik, justitist 540. Görgey a fost proclamat ales.

Moartea unui preot harnic. Din Turda ni se scrie: Tractul Turzii a pierdut pe unul din cei mai de frunte preoți ai săi. Iosif Balint a fost un adevărat preot și părinte al satului său și a murit într-o mână crucea sfântă, iar în cea de-a doua mână prins adeseori și coarnele plugului pentru a cășilda mijloacele de lipsă pentru susținerea numeroasei sale familii. — 48 de ani a fost preot al Petridului — 48 de ani a muncit în voia Domnului, câștigându-și stîmă și onoare noastră a tuturor.

În vîrstă înaintată au fost depuse spre odihnă Vineri în 5 l. c. Petridul în

funeralele l-a săvârșit: Iosif Costin protopopul tractual al Turzii, împreună cu următorii preoți: Nicolau Rațiu protopop Turda, Simeon Lucca paroch în Mișcolț, — Gavril preot Filea-de-sus, — Simeon Crișan paroch în Micuș, — Ștefan Mezei paroch în Petridul de sus, — Ioan Nicoară paroch în Sănd,

— Carol Ignat preot în Petridul-de-mijloc, — Petru Onosi preot în Berchiș.

Predica a rostit-o protopopul tractual Iosif Costin, iar lertăciunile le-a luat protopopul Nicolau Rațiu apreciindu-i meritele defunctului.

La acțiunea funebri au participat aproape întreaga inteligență din jur.

Odihnească în pace!

— Socoliștii sloveni atacați de italieni. Se telegrafiază din Pola: Socoliștii sloveni plănuișeră pentru eri o excursie la Pola și, precum se știe, »excursiile« socoliștilor sînt totdeauna drept pretexte de manifestații naționaliste. Poliția, care prinse veste de sosirea socoliștilor, a luat măsuri pentru a preveni orice tulburări. Studenții italieni însă în ciuda măsurilor de ordine ale poliției năvălișeră asupra socoliștilor. În același timp socoliștii au mai primit un alt atac, din partea croaților. S'a încins o aprigă bătăie pe străzile Polei. Poliția voind să aresteze pe un italian, acesta s'a refugiat într-o biserică, unde era tocmai serviciu divin. Polițiștii au asediat toate ușile bisericii, italianul însă a reușit totuși să scape pe o ușă mai puțin păzită. A fugit atît pe bordul unui vapor italian și astfel a reușit să scape de polițiști.

Au fost arestați cu totul 47 de manifestați. Poliția i-a pedepsit încă aseară, osîndîndu-i la arest de cîte 3 până în 6 zile. Seara a fost liniște în oraș.

— Alegere de preot în Buteni. Ni se scrie: Azi, Duminică, a avut loc alegerea de preot în parohia vacantă a Butenilor. Ales a fost cu 223 voturi dl Florian Roxin, actual preot în Lipova. Contracandidații lui Virgil Mihulin din Comlăuș a înruntit 12 voturi, iar T. Oprcanu din Cerna-dul-sărbesc 3 voturi.

Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

— Sellștenii pentru Bănățeni. Ni se scrie: Din Săliște s'au dat pentru nenorocirii din Banat următoarele ajutoare: din colecția întreprinsă de comitetul parohial s'au adunat 833 cor. 90 fil., comuna politică a votat 500 cor., iar Cassa de păstrare 150 cor.; deci laolaltă 1483 coroane și 90 fil. *Corresp.*

— Soarta emigraților în America. Se anunță din New York: Acum a apărut statistica oficială despre imigrații din America. În anul acesta au imigrat în noul continent 1.051.570 de oameni. Intre ei 85.000 de inși din Ungaria, 223.453 din Italia, 128.348 din Rusia 84.260 izraeliți, 71.380 din Germania.

Datele acestei statistici nu pot fi exacte, deoarece statisticele comitatelor din Ungaria ne dau un număr de imigrați cu mult peste 100.000 și e lucru știut că emigranții din țara noastră țară sînt, alături de emigrații italieni recordul imigrărilor din America.

În timpul din urmă emigrații întîmpină o mulțime de neplăceri din partea autorităților sanitare americane, cari li împiedică de a debarca pe pământul Americii, de multe ori numai supt pretexte de insuficiență de vigoare a organismului lor. Așa, au fost împiedicați azi de a debarca 165 de emigranți din Ungaria, sosiți cu vaporul *Main* al societății Norddeutscher Lloyd. Cei dificultăți de autorități sînt deportați pe insula Ellis-Island, de unde sînt apoi trimiși în țara lor. 1600 de emigranți sosiți pe vaporul *Ultonia* au fost azi deportați pe insulă. Intre ei partea cea mai mare emigranți din Ungaria.

— Grindină în podgorie. Din Măderat ni se scrie că Joia trecută o grindină îngrozitoare s'a descărcat de-asupra comunei acesteia, nimicind aproape toate viile pe-o întîndere de 300 jugere catastrale. Peste 200 de proprietari de vii au suferit pagube însemnate.

Singura mîngăiere e că prețul vinului a crescut și e în continuă creștere, așa încît în parte se va putea recăștiga pierderea suferită.

— Protestul parlamentelor. În urma proiectului de lege dela 27 Martie a. c. prin care Duma reacționară încerca să răpească Filandei drepturile ei constituționale și istorice, o mare și frumoasă mișcare de protestare s'a desemnat în toată lumea civilizată. În afară de protestul adresat Dumei Imperiale în numele comitetului executiv al biroului socialist internațional, menționăm următoarele adrese de protestare:

Una în numele a 163 de deputați din Camera Comunelor, dintre cari 120 de liberali și 43 de irlandezi.

A doua din partea a 58 de deputați și 24 de senatori belgieni.

A treia din partea a 60 de deputați din Reichstag-ul german.

A patra din partea a 128 de deputați italieni.

A cincea, în numele întregului parlament olandez.

În celelalte țări europene se organizează acum proteste similare.

Până astăzi numai patru state din Europa n'au făcut nici un pas în această direcție, și acestea sînt: Turcia, Spania, Grecia și România.

— Mulțumită publică. Senatul bisericesc din Baia (Láposbánya) aduce cele mai sincere expresiuni de mulțumită marelui mecenat român Vasile de Stroesco, care a dăruit pentru zidirea bisericii nouă din Baia 500 cor. Ioan Brehaitiță preot.

— Măsurile contra holerei în România. Din București ni se scrie: D. G. V. Morțun, ministru de Interne, a semnat ieri o decizie prin care s'au luat următoarele dispozițiuni privitoare la controlul persoanelor cari vin din localitățile contaminate de holeră:

Poliția punctelor de frontieră oprește pasapoartele călătorilor cari intră în țară, venind din localități contaminate. Acei călători primesc în schimb certificat dela medicii punctelor de observație.

Pasapoartele sînt trimise în localitățile unde merg călătorii respectivi, la autoritățile polițienești dacă acei călători merg în orașe, la primari dacă ei merg în comunele rurale.

Polițiile sau primăriile, primind pasapoartele, înștiințează de urgență pe medicii comunali sau de plasă dacă au sosit călătorii. Acei medici cercetează pe călători și după o observație de cinci zile, dispun să li-se libereze pasapoartele, dacă acei călători nu prezintă simptome de boală.

Dacă unii călători merg în alte localități decât în cele declarate la frontieră, atunci autoritățile din localitățile unde s'au oprit călătorii cer pasapoartele dela autoritățile celorlalte comune și țin pe călători cinci zile supt observație.

S'a dat ordin jandarmilor rurali să considere ca avînd arte în regulă pe călătorii cari vor poseda certificate sanitare liberate de medicii punctelor de observație dela frontieră.

— Pățania lui Fregoli. Cunoscutul scriitor italian Cauda supt titlul »Chiaroscuro dipaleoscenico« publică o carte despre viața ei și pățaniile artiștilor. Intre altele e și o istorie nostimă, referitoare la transformatorul Fregoli, care în camera unui otel din Paris își făcea probele pentru o serată, bine înțeles singur, căci el susținea toate volurile. Avea o sumă de gelozie, între bărbat, nevastă și un prieten. Imitația glasului a reușit atît de bine încît maestrul a rămas mulțumit. Deodată însă ușa să dă de perete și în cameră intră chelnărul cu un comisar care venise să aresteze pe »celalalt bărbat și pe nevastă«. S'a pus apoi și a întors toate cele cu fundul în sus dar n'a găsit pe nime. Firește, chelnărul era de vină, căci auzind trel glasuri diferite crezuse că-i chiar adevărat și a dat fuga după poliție.

— Știri medicale. Dr. Werner Ignde, medic specialist pentru boale de nas, gât și urechi și-a început practica medicală în Timișoara-Centru, Str. Prinz Eugen Nr. 6 etagiul prim.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Școala civilă de fete din Arad.

— Institut cu drept de publicitate. —

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1910/11 se vor face în zilele de 19—23 August (1—5 Septembrie) a. c. în localitatea școlii (Strada Deák Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în aceasta afacere d-lui Dr. Gheorghe Ciuhandu, referent școlar la consistorul rom. ort. din Arad.

Taxa pentru internat este: 450 de coroane pe anul întreg școlar, în care sumă se cuprinde și didactul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate egale, și anume: la 1 Septembrie, 1 Noembrie, 1 Februar și 1 April al anului școlar, la Administrația casei consistorului.

Pentru aceasta taxă alevele vor primi:

1. Instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odă igienic îngrijite, provăzute cu mobilie necesare.

3. Vipt întreg și anume: dejun (cafea cu lapte), prânz (2 pèse, iar Duminica și în sărbători 3—4 pèse), ujină (cafea cu lapte) și cină (două pèse).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi: a) 10 cor. pentru medic (pe an), pentru care taxă elevele interne vor primi, în caz de lipsă, îngrijire medicală și medicamente b) 25 cor. taxă de mobilier.

Pentru instrucția de pian se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la prima înscriere 6 cor., ca taxă de înscriere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 coroană la an pentru biblioteca școlară.

Taxe: pentru medic, de instrucție la pian, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directorului școlii, deodată cu înscrierea.

Elevele externe vor plăti didactru 60 cor., la an, care asemenea va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I. la înscriere, rata II. la 1 Noembrie, rata a III. la 1 Februarie și rata IV. la 1 Aprilie al anului școlar.

Elevele externe, cari vor veni mai târziu, au să plătească întreg didactrul, iar elevele primite în internat mai târziu, vor avea să plătească didactru și pe timpul întârzierii.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească întreaga taxă de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu taxa elevelor interne.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori apoi în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare la școala de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primadață la școala, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: extras de botez și certificat de revacinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădrat), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume, 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul, perie de cap, de dinți și de haine, piaptân și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă) 2 părechi de ghetete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu prescrierile manuale și revizite de învățământ și cu revizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune, la mâna directorului internatului, o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformei, care va fi modestă, se vor lua dispozițiuni ulterioare, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 24 August (6 Septembrie) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai concesiune specială din Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 1/14 Iulie 1910.

Consistorul rom. ort.
din Arad.

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribuna« se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești	1-50
Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca	5-60
Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan	3-—
» » » Explicarea psalmilor din orologiu	5-—
Olariu I. Dr. Intoducer în cărțile sante ale T. V. și N. ed. II	5-—
Olariu I. Dr. Manual de Teologie dogmatică ortodoxă	10-—
Olariu I. Dr. Epistola S. Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni și Efezeni	10-—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvântări bisericești	3-—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I	2-50
Andrei Ghidlu și Iosif Bălan. Monografia orașului Caransebeș	3-—
Avram Corcea, Balade populare	1-60
Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu	cor. 2-—
Limba nouilor cărți bisericești de Onisifor Ghibu	1-—

Ciocărian, Inimă de mamă. Speranță, Călătoriile lui Enache Colocoș. Em. Grigorovitz, Schitul Cerebului, povestire din trecutul Moldovei Bacaloglu, Teafu. Dulfu, Isprăvile lui Păcală. Lovinescu, Pași pe nisip, vol. I. » » » » » II. » » » » » De peste prag, dramă în 3 acte. Oprescu, Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu. Protopopescu, Mișcarea cooperativă. T. Strătilescu, Educația fizică, intelectuală și morală. Babeș, Capra (Vaca săracului). Numeroasele foloase ce poate aduce castriiunea caprelor. Dr. E. Ettinger, Sfaturi către mame Ibsen, Nora, sau Casa de păpuși, dramă în 3 acte. Mantegazza, Arta de a se însura » » » » » mărta. Metchnikoff, Bătrânețe. Mirbeau, Progromul. Sienkiewicz, Prinsoarea. Nicolau, Copii nimănu. Boicaș Lucian, Năvăliri barbare. Nuvelă. Pr. D. Vonlga, Mizerie, boală, crimă și de nerare sau Alcoolismul și urmările lui. Din punct de vedere economic, igienic, moral și național. Conferință pentru combaterea alcoolismului I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu preț foarte ieftine, precum și cărți de literatură și scrieri complete, romane, nuvele, poezii traduceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10 30—20 fileri pentru porto postal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul să se adreseze către: Librăria »Tribuna« Arad str. Deák ferencz 20.

ECONOMIE.

Șirua de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 5 August 1910

Prețul cerealelor după 100 litr. a tot ambalaj

Orlu nou	
De Tisa — — — — —	21 K. 50
Din comitatul Albel — — — — —	20 » 70
De Pesta — — — — —	20 » 50
Bănățanesc — — — — —	20 » 40
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitatea I. — — — — —	14 » —
Orzul de nutreț, calitatea I. — — — — —	12 » 75
Ovina de calitatea I. — — — — —	14 » 95
Oncuruz — — — — —	11 » —

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. »Tribuna« institut tipografic, Nichin și col.

„Wällischhof“ sanatori

aranjat după sistemul Dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtat dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medical șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza

1010 not.
PUBLICAȚIUNE.

Comunei Alsókomána, publică în licitațiune publică edificiul crâșmă și boltă în arindă pe timp. Licitatiunea va avea loc în 26 c. st. n. în cancelaria comunală la ora 10 a. m. Oferte închise încă se primește de începerea licitațiunii. Acestea trebuie să conțină și clausula, că cunosc și primesc condițiunile. Depunerea e 1000 cor. dela care 10% se depune de licitanți ca vadiu. Condițiunile mai în detal să pot vedea în cancelaria comunală.

Alsókomána, 1910 Aug. 5.
Primăria Comunală.
Ioan Boldca,
notar cerc.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor
ARAD,
Str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

Căsătorie. Un funcționar la o instituțiune comercială din București, 32 de ani, înalt, energic, fără viciuri, sănătos, ca fizic și moral, dorește căsătoria unei domnișoare de etate 24—27 ani, fizic plăcută, inteligentă, economă, cultivată, să cunoască germana, ungara și eventual franceza; să aibă frumusețe plăcută, inteligentă, sănătoasă. Persoane frumoase de viitor. Domnișoarele care se pot reflecta cu și fără zestre, și cari primesc condițiunile, sunt rugate a scrie în scris etatea, cunoștințele, felul educației și eventual zestrea. Dacă e posibil a se atașa și fotografia. Domnișoarele de comerț cu bună reputație, sunt preferate: scrisorile se înapoiază. Discreția chestiunii este asigurată. Scrisorile să se adreseze: **Căsuța No. 106. București.**

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la institutul de credit și economii »ZLĂGNEANA«, societate pe acții în Zlagna (Zalatna cottul Alba-Inferioară) prin aceasta se escrie concurs cu termin 30 August st. n. a. c.

Dela reflectanți se recere:

1. Să fie absolvenți de școala comercială, ceia-ce vor dovedi prin atestat de maturitate original sau copie autentică.
2. Să poseadă în scris și vorbire limba română și maghiară, eventual cea germană.
3. Să dovedească că au oareși-care rutină în afacerile de bancă.

Emolumentele sunt:

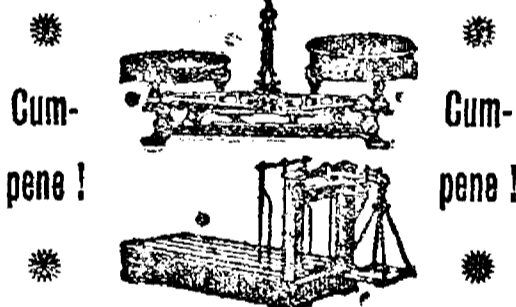
1. Salar anual de Cor. 1600.— în rate lunare anticipative.
2. Tantiema statură.

Alegerea se face pe un an de probă, după trecerea căruia, dacă alesul va dovedi zel, diligență și purtare corectă, va fi denumit funcționar definitiv, pe când i-se pune în perspectivă și ameliorarea salariului. Postul e de a se ocupa îndată după alegere. Zlagna, la 3 August 1910.

„Zlăgneana“,
instituit de credit și economii
soc. pe acții

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public că am depus cu succes bun repararea și pregătirea cumpenelor la școala industria și de metaluric din Arad și astfel ca reparator calificat pentru repararea cumpenelor primesc repararea a tot-felul de cumpene ș. a. cumpene cu brațe egale, în forma

de pară, — zecimale, — centimale și pentru trăsuri, precum și semnarea punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 — și 1/2 kg. și legalizare alor. —

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. s'imă:
LUDOVIG SIRBU lăcătar și măjer diplomat,
DÉVA, Laktanya-u: nr. 6.

Să ne ferim de molii!!

In institutul de asigurare contra molilor d'n Oradea-mare a lui

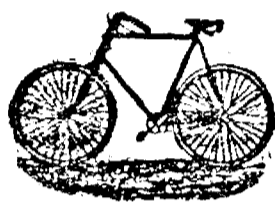
Dozsa János

blănar

Nagyvárad, Passage Sass — in fața teatrului »Urania«.

Se îngrijesc pe lângă prețuri convenabile, blane pentru femei și bărbați și blane de călătorie, covoare, boale și manșoane. Magazin asigurat contra focului.

Mașini de cusut pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătitre în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de **spălătorie și culorare chimică** existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

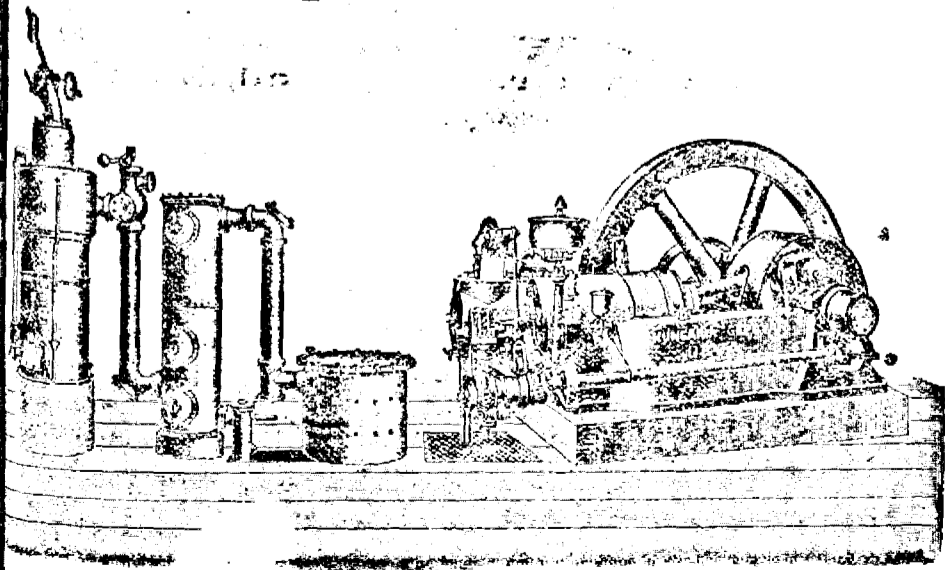
Áró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA“ societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:

Tot-felul de mașini economice.

Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trierat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500. Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Plănuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și chereștrăe. Apaducte și fântâni. Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de gheață, lăptării și fabrica de cașuri și repararea canelor.

Stațiuni de automobile.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

Săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Forray p. Nádasy.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. :-

Cel mai vechi cel mai mare și cel mai vrednic de încredere

magazin de saci și pânze de dril.

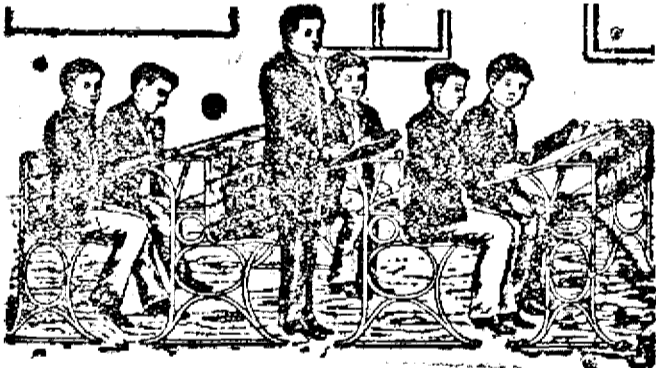
Sfori, găitane, mregi, pânze de in și cânepă, fânii economice, fabricație proprie, tocuri pentru așternut de păr de cal împletit. — fabricație de storuri.

Tartane de lână și maltrapuri pentru cai, depozit de fabrică în covoare.

— Prospecturi de prețuri la cerere, se află la firma: —

Erdélyi és Bácskai **Reich B. K. Fia és Tsa**
iparáru raktár ::

Arad, Piața Andrássy Nr. 6. — Telefon Nr. 649.

Cele mai moderne **mașini mobile de fier și aramă** și cele mai practice **bănci igienice de școală** și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de tărnuț, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincia merg pe șosele mele proprii. —

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica «Fraților noui» din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

Primul atelier ardelenian aranjat cu putere electrică pentru sculptura piatrărilor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sticlit etc. Kolozsvár, Ferecz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischergasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

Intemelată la 1880.

Intemelată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

= Anteprișă de asfaltare. =

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea pârștilor umezi, pavare fabricelor și a.

Plăci de marmoră și ciment de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.

Scări din marmoră artificială.

Bănci, Piedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.

Împletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.

Material și țigle rezistente focului.

Pârșii Rabitz. Țevi din beton cu brn.

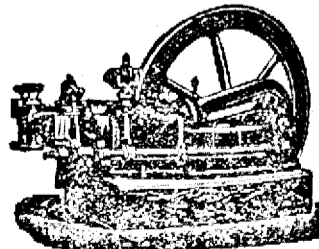
Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

DEBRECZENI LAJOS

reparator de mașini

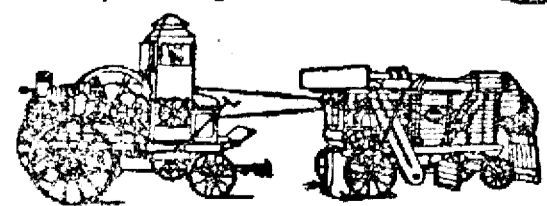
Oradea-mare-Nagyvárad, Kolozsvári-ut 29/43

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare mánate cu aburi, gaz, petrolen, benzin olei brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de

mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plată favorabile.

Atelier pentru reparaturi de la mașini.

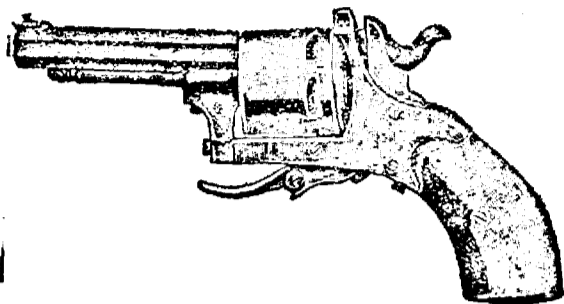

Fratii Burza

nr. telefonului 604.

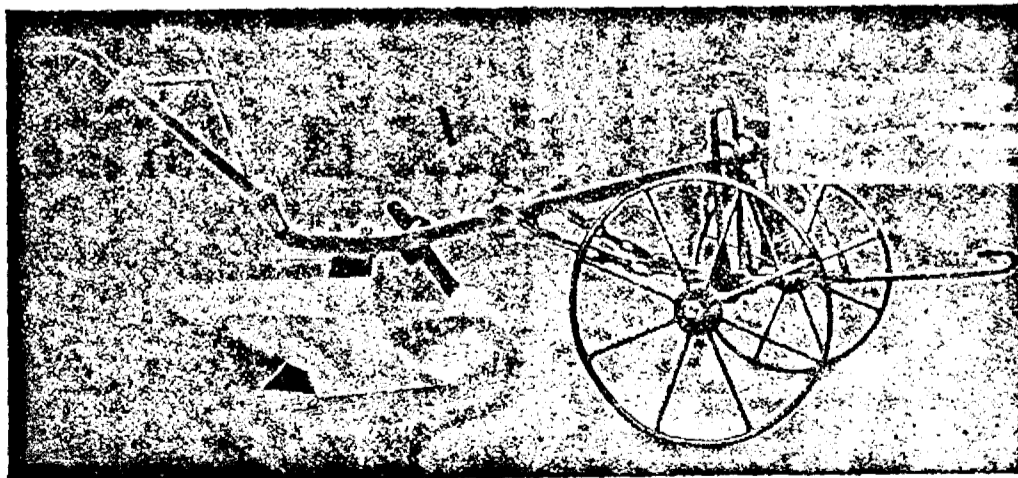
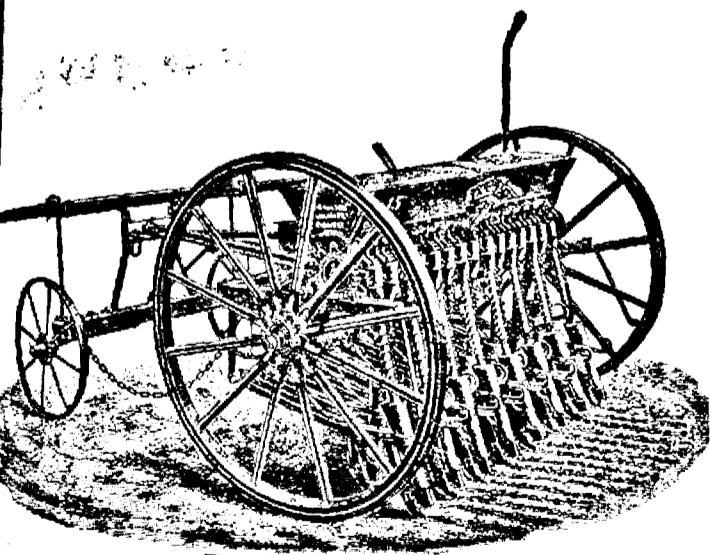
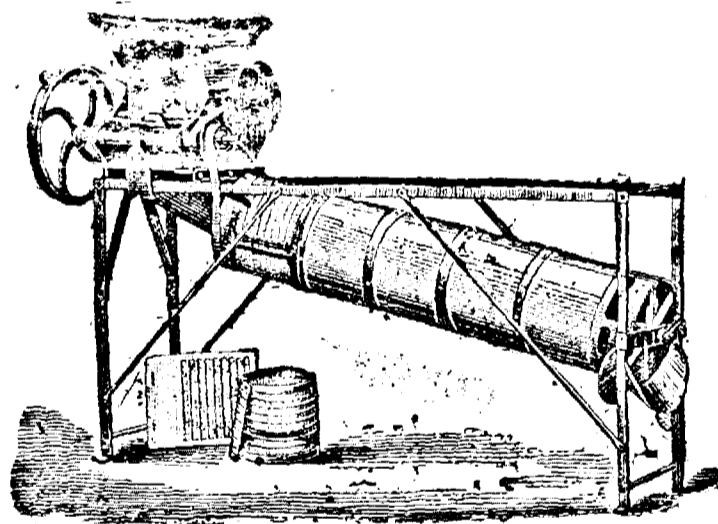
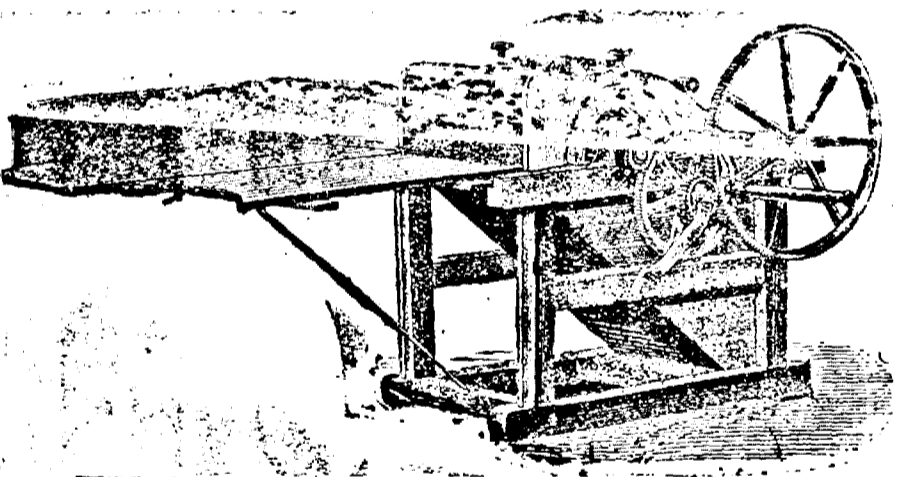
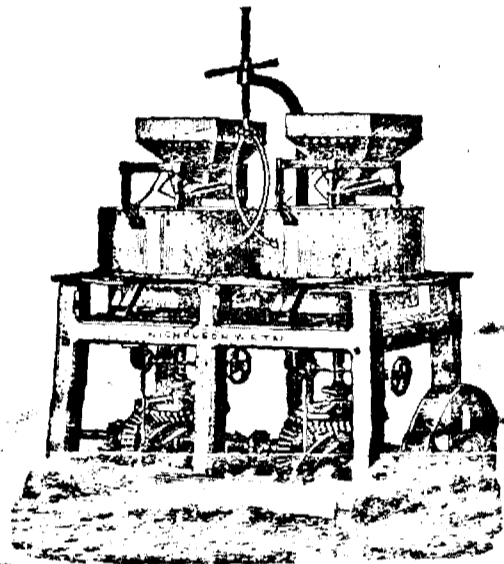
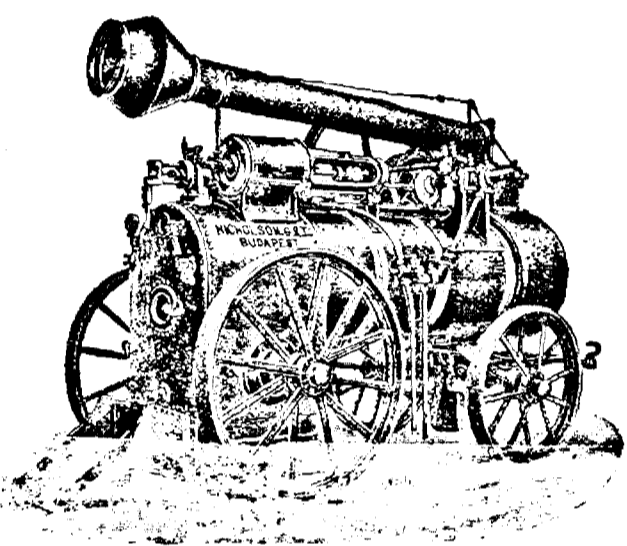
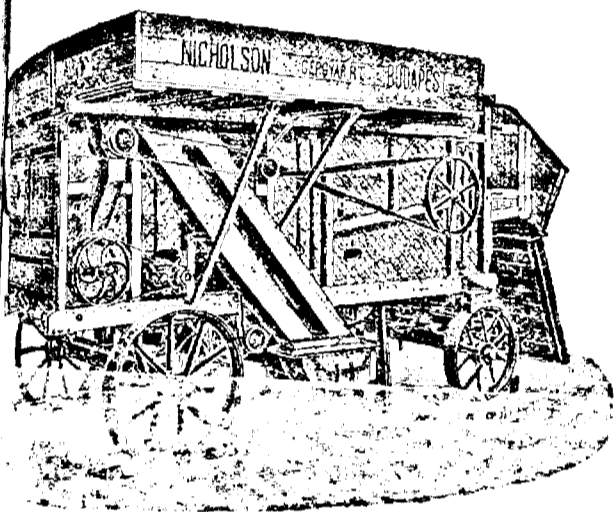
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Rad, Boros Béni-tér 1.

Comandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Adresa generală a fabricii de mașini Nicolson din Budapesta pentru garnituri de trierat și orice mașini agronomice.

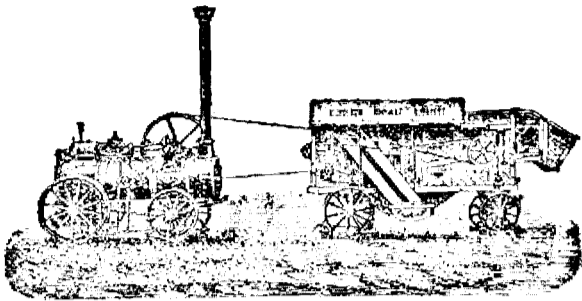

Garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru prierea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Anunțăm on. clien-
telă că avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai,**

pentru încălzit
cu pae, lemne,
sau cărbuni, pe
cari le putem
imediat pune
la dispoziția -
celor cari au
lipsă de ele.

Garanție.

Condițiuni avan-
tagioase de plată.

Frații Burza, Arad, Boros
Béni-tér 1. :

Să ne credeți
că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt”**

Cu coasa „Koronagyémánt”
bătută odată se poate cosi zina întreagă și deoarece e făcută din oțel d-
mană, coase rele sau moi nu se găsească între ele. Pentru trimiterea în
bucătăi garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buci
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă rabat.

Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la
Lengyel Testvérek magazin de coasa
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.
DELINURI.
ȘALURI
ROCHIF de desupt.

CIORAPI
mai iefteni ca ori-unde
CONFEȚIUNI
pentru femei și fete.
ALBITURI.

PANZE.
BRODERII.
DANTELE.
ȘINOARE etc. etc.
TRUSOURI.

ADJUSTĂRI
(DECORAȚII)
pentru haine.
Rog să binevoiti a privi
vitrinele mele.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba. în **Nagyvárad**

Sas-utca Nr. 7.